

ŞEHRİN YENİLENEN YÜZÜ, KAYBOLAN HAFIZASI

SERPİL AHU SAĞDIÇ

Şehri bir sahneye benzetebiliriz. Sokaklar perdeleri, binalar dekorları, insanlar ise oyuncularını oluşturur. Zamanla bu sahne değişir, ışıklar yeniden ayarlanır, dekorlar yenilenir, ritim başka bir melodiye dönüşür. Kentin kalbi, yaşayanların adımlarıyla atarken, dışarıdan gelen müdahaleler bu ritmi bozar.

Soylulaştırma, işte bu sahnenin yenilenmesidir. Eski mahallelerin taşlarının parlatılması, duvarlarının tazelenmesi, sokaklarının ışıkla donatılmasıdır. *Görünürde bir canlanma vardır. Fakat bu parıltının ardında sessiz bir göç, görünmez bir kayıp saklıdır.* Seyirciye daha parlak bir manzara sunulurken, kuliste eski oyuncular birer birer sahneden çekilir.

Soylulaştırma ile kent güzelleştirilirken kentin eski sahipleri yerinden edilir. Yerine yeni bir yaşam, yeni bir kent sunulur. Ama hepsi yeni sahipleri içindir. Bu süreç, yalnızca binaların yükselmesi ya da yolların genişlemesi değildir. O, bir mahallenin belleğine dokunan, geçmişini yeniden yazan bir dönüşümdür. Yıllardır aynı sokakta yaşayan aileler, artan kiralardan gölgesinde sessizce uzaklaşır.

Yeni gelenler, yüksek gelirleriyle mekânı dönüştürürken, eski sakinlerin hikâyeleri silikleşir. *Böylece mekân, yenilenirken hafızasını yitirir. Soylulaştırmanın paradoksu, ışıkla gölgenin aynı anda var olması gibidir.* Bir yanda güvenli sokaklar, modern konutlar ve canlı bir ekonomi yükselir. Diğer yanda kökleri derinlere uzanan topluluklar, maliyetlerin baskısıyla yerinden edilir.

Her yenilenmiş bina, ardında sessizce kaybolan bir hikâyeyi barındırır. Her parlayan sokak lambası, boşalan bir pencereye gölge düşürür. **Bu çelişki, kentsel dönüşümün**

yalnızca taş ve betonla değil, insanın varlığıyla ölçülmesi gerektiğini hatırlatır. Sonunda şehir, yüzünü yeniler, dokusunu tazeler. Ancak bu yenilenme, düşük gelirli grupların yerinden edilmesine yol açarak **sosyal adaletin dengelerini bozar.**

Kentin içinde yeni sınırlar çizilir; zengin ile yoksul arasındaki mesafe yalnızca ekonomik değil, mekân olarak bir ayrışmaya dönüşür. Şehir, parlayan yüzünün ardında derin bir adaletsizlik taşır. Soylulaştırma, kentleri fiziki olarak yenileyebilir. Ancak bu süreç sosyal adalet gözetilmeden yürütülürse, düşük gelirli grupların yerinden edilmesine ve mekân olarak ayrışmanın derinleşmesine yol açar. *Bu nedenle, dönüşüm politikaları yalnızca taş ve betonun değil, insanların ve toplulukların da geleceğini hesaba katmalıdır.*

Kentlerin yenilenmesi, mevcut sakinlerin sessizce göç etmesine yol açmamalıdır. Artan kiralardan ve yaşam maliyetlerinin baskısı altında ezilen aileler için sosyal konut politikaları, kira denetimleri ve destek mekanizmaları birer güvence olmalıdır. Çünkü bir mahallenin gerçek sahipleri, onun sokaklarında yıllarını geçiren insanlardır.

Her taşın, her duvarın bir hikâyesi vardır. Fiziki yenileme sürecinde bu hikâyeler silinmemeli, görünür kılınmalıdır. Tarihi yapılar, kültürel mekânlar ve toplulukların belleği korunarak, şehrin hafızası geleceğe taşınmalıdır.

Bir kentin kaderi, yalnızca mimarların ve yatırımcıların kaleminden çıkmamalıdır. Yerel halkın sesini duymak, onların sözünü karar süreçlerine katmak, dönüşümün

meşruiyetini ve adaletini güçlendirir. Şeffaflık ve katılım, şehrin yeni yüzünü daha sahici kılar.

Soylulaştırma, yalnızca ekonomik değer yaratmaya odaklandığında, insanı ve topluluğu görmezden gelir. Oysa adalet, kırılgan grupların korunmasını, düşük gelirli ailelerin yaşam hakkının güvence altına alınmasını gerektirir. Kentin yenilenmesi, herkesin eşit biçimde faydalanabileceği bir gelecek kurmalıdır.

Bir mahallenin dönüşümü, binalarla birlikte yaşamın da yenilenmesidir. Eğitim, sağlık, ulaşım gibi temel hizmetler herkes için erişilebilir olmalı, yeni ekonomik fırsatlar, mevcut sakinlerin hayatına dokunmalıdır. Böylece dönüşüm, yalnızca mekânı değil, insanı da güçlendirir.

